

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-644

10.7.2024

Tryg Forsikring NUF

Reise/reisegods

Skade på innsjekket bagasje - sikkerhetsforskrift om bederverlige matvarer – fal. § 4-8.

Sikrede som skulle fly hjem fra Nederland, hadde lagt kjøtt i den innsjekkede bagasjen. Kjøttet var pakket i fryseposer, og reisen skulle opprinnelig ta fem timer. Sikredes fly ble imidlertid forsinket, og bagasjen ble sendt til Gran Canaria i åtte dager. Da bagasjen kom frem, var bagasjen ødelagt av lukt fra kjøttet. Foretaket avkortet erstatningen med 100 % grunnet brudd på sikkerhetsforskrift om å ikke pakke "perishable goods" i innsjekket bagasje, jf. fal. § 4-8. Foretaket viste til at det var ganske vanlig at bagasje ble forsinket, og at sikrede kunne pakket kjøttet i håndbagasjen dersom det var nødvendig å ta det med. Sikrede mente imidlertid at foretaket ikke hadde adgang til avkortning. Sikrede viste til at han hadde tatt alle rimelige forhåndsregler for å hindre skaden, og at forsinkelsen var utenfor hans kontroll. Nemnda kom til at sikrede var mer enn lite å laste, men at avkortningen måtte reduseres til 50 %.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 16 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bagasje og spørsmålet om foretaket kan avkorte i erstatningen pga. brudd på sikkerhetsforskrifter:

Sikredes reiseforsikring angir følgende:

9. Reisegods

9.1 TILFELLER SOM KAN GI RETT TIL ERSTATNING

Skade på og tap av reisegods

Følgende skadetilfeller er omfattet

- Skade på eller tap av innsjekket bagasje [...]

SAFETY AND SECURITY REGULATIONS

Checked-in luggage

The insured must not include the following items as checked-in luggage

- Perishable goods

Sikrede meldte inn en skade på innsjekket bagasje den 2.1.24 med følgende beskrivelse:

Jeg hadde nylig et praksisopphold ved [A] og etter avslutningen skulle jeg reise tilbake til [Norge] med tre innsjekkede bagasjer. Dessverre opplevde jeg betydelige forsinkelser på flyvningene fra [Nederland] til [Danmark] og deretter til [Norge], med en samlet reisetid på 5 timer. Begge flyvningene forsinket, men jeg klarte å få en alternativ reiserute via Gran Canaria på grunn av kanselleringen av flyet til [Norge] Imidlertid oppsto et stort problem da min innsjekkede bagasje ble borte i hele 8 dager og ble rotet bort i Gran canaria i 25 graders varme . Bagasjen inneholdt 7 kg kjøtt, pakket i en væsketett kjølig pose + flere poser rundt. Da jeg endelig fikk bagasjn tilbake, etterlot den en stinkende lukt på alle klærne mine, til tross for gjentatte forsøk

på vask og lufting. Selv etter grundig rengjøring med maskinvask, steam og tørking, forble lukten intens, og klærne, skoene og andre gjenstander er ubrukelige og potensielt helsefarlig

Foretaket avsto kravet med henvisning til sikkerhetsforskriften om at bedervelige varer ikke skal sendes som innsjekket bagasje. Foretaket avkortet erstatningen med 100 %, jf. fal. § 4-8.

Sikrede klaget på foretakets vurdering. Han hadde pakket kjøttet i flere lag for å sikre at det var fullstendig forseglet. Sikrede hadde også benyttet en spesiallaget frysepose for kjøtt og pakket kjøttet i tråd med slakterens anbefalinger. Kjøttet var også fryst, og ikke ferskt. Det var ingen lekkasje fra emballasjen. Skaden hadde oppstått pga. lang reisetid, og at bagasjen ble borte i åtte dager i 25 varmegrader. Sikrede mente at skaden ikke ville oppstått uten disse uheldige hendelsene.

Foretaket opprettholdt avslaget.

Sikrede krever erstatning for skaden og bestrider at det er grunnlag for avkortning etter fal. § 4-8. Sikrede er ikke mer enn lite å legge til last. Sikrede skulle fly fra Nederland via Danmark til Norge. Det var desember og kaldt ute. Reisen skulle ta fem timer. Sikrede kunne ikke forutse at han skulle bli ombooket til Gran Canaria, og at bagasjen skulle bli borte i åtte dager i 25 varmegrader. I tillegg gjorde sikrede alt han kunne for å sikre trygg transport av kjøttet. Han hadde fryst kjøttet og pakket det inn i spesiallagde fryseposer før avreise. Fryseposen kunne holde kjøttet i fryst tilstand i opptil 14 timer, altså fem timer lenger enn den planlagte reisetiden. Sikrede har tatt alle rimelige forhåndsregler. Selv da han ble ombooket til Gran Canaria, prøvde han å få tilgang til bagasjehallen, men han ble nektet adgang. Sikrede fikk heller ikke lov til å ta ut kjøttet i Danmark. Det var ingen tegn til lekkasje fra posene da kofferten ble returnert. Sikrede hadde ikke noen alternativ handling fordi han ikke kunne ta med kjøttet som håndbagasje.

Sikrede avviser også at det er årsakssammenheng mellom bruddet på sikkerhetsforskriften og skaden. Forsinkelsen var en nødvendig betingelse for at skaden oppstod. Uten den langvarige forsinkelsen og eksponeringen for ugunstige forhold i 25 varmegrader, ville ikke skaden ha oppstått, uavhengig av innholdet i bagasjen. Sikrede anfører at forsinkelsen var utenfor hans kontroll.

Det er også liten sannsynlighet for at bagasjen blir forsinket. Ifølge en artikkel i aftenposten får 99,8 % av passasjerer som flyr med SAS bagasjen sin på samme avgang som de reiser med.

Sikrede viser til FSN 6897. I denne saken ble sikredes bagasje ødelagt av råtne bananer grunnet forsinkelse. Nemnda ga sikrede medhold i saken. Sikrede viser til at saken har store likhetstrekk med hans sak.

Sikrede anfører subsidiært at foretakets avkortning er for høy.

Forsikringsforetaket anfører at det er korrekt å avkorte med 100 % pga. brudd på sikkerhetsforskriften om at bedervelige matvarer ikke skal sendes som ekspedert bagasje, jf. fal. § 4-8. Bedervelige matvarer er matvarer som har begrenset holdbarhet og kan ødelegges eller forringes over tid, vanligvis grunnet biologiske prosesser som forråtnelse. Kjøtt er en bedervelig matvare. Foretaket mener derfor at sikrede objektivt sett har brutt sikkerhetsforskriften ved å legge kjøttet i innsjekket bagasje.

Sikrede er mer enn lite å legge til last for bruddet på sikkerhetsforskriften. Det er ikke uvanlig at innsjekket bagasje blir forsinket på reise. Følgelig har det ikke betydning at sikrede hadde gjort en innsats for å pakke inn kjøttet. Dersom det var nødvendig å ta med kjøttet, kunne sikrede ha pakket det i håndbagasjen.

I tillegg anfører foretaket at det årsakssammenheng mellom bruddet på sikkerhetsforskriften og skaden.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for skade på bagasje.

Sikredes forsikring har følgende sikkerhetsforskrift:

The Insured must not include the following items as checked-in luggage:

- perishable goods

Sikkerhetsforskriften angir at sikrede ikke skal legge "perishable goods" i innsjekket bagasje. Sikredes forsikringsvilkår definerer ikke hva som er "perishable goods". USDA definerer imidlertid "perishable goods" som følgende:

Perishable foods are those likely to spoil, decay or become unsafe to consume if not kept refrigerated at 40 °F or below, or frozen at 0 °F or below. Examples of foods that must be kept refrigerated for safety include meat, poultry, fish, dairy products, and all cooked leftovers. Refrigeration slows bacterial growth

Perishable goods, eller bedervelige matvarer, er etter dette matvarer som blir dårlige dersom de ikke oppbevares kjølig. Kjøtt er nevnt som eksempel. Følgelig utgjør kjøtt "perishable goods". Sikkerhetsforskriften er derfor objektivt sett brutt, jf. fal. § 4-8 første punktum.

Sikrede bestrider at sikkerhetsforskriften kan anvendes under henvisning til FSN 6897. Saken gjaldt krav om erstatning for bagasje som var ødelagt pga. råtne bananer. Sikredes bagasje ble borte i fem uker. Foretaket avslo kravet under henvisning til unntaket for "følgeskade på grunn av væske fra glass/skjøre beholdere". I tillegg viste foretaket til en sikkerhetsforskrift. Nemnda tok kun stilling til om unntaket kom til anvendelse. Problemstillingen var altså en annen enn i vår sak, som gjelder brudd på en sikkerhetsforskrift. Denne avgjørelsen er derfor ikke relevant for saken her.

Brudd på sikkerhetsforskriften kan bare påberopes om det er årsakssammenheng mellom bruddet og skaden. Etter ordlyden har sikrede bevisbyrden for manglende årsakssammenheng, jf. fal § 4-8 annet punktum.

Det er klart at det er årsakssammenheng mellom bruddet og skaden i den forstand at om sikrede ikke hadde sendt kjøttet i bagasjen, ville kjøttet ikke blitt skadet. Bestemmelsen sier ikke at bruddet må være den eneste årsaken eller den direkte årsaken, jf. også FinKN 2017-734. I dette tilfellet var det en medvirkende årsak at bagasjen ble åtte dager forsinket. Dette betyr ikke at forskriften ikke kan påberopes, men kan få betydning for avkortningens størrelse, jf. nedenfor.

Avkortning forutsetter også at sikrede er mer enn lite å laste for bruddet, jf. fal. § 4-8 annet punktum. Grunnen til forskriften er at bedervelig mat medfører risiko for skade. Dette er alminnelig kjent. Sikrede viser til at risikoen for forsinkelse ved flytransport er liten. Men bedervelig mat kan føre til risiko også uten forsinkelse bl.a. knyttet til dårlig pakking. Det er ikke avgjørende at sikrede hadde pakket kjøttet godt i dette tilfellet. En sikkerhetsforskrift er en skriftlig handlenorm for å unngå risiko, og utgangspunktet må derfor være at det er uaktsomt å bryte forskriften. Skyldgraden mer enn lite å laste innebærer likevel at de unnskyldelige brudd ikke skal føre til avkortning. Sikrede hadde et enkelt handlingsalternativ; nemlig å la være å ta med kjøtt i bagasjen. Nemnda kan ikke se at sikredes tiltak knyttet til pakking etc. kan virke som en unnskyldningsgrunn i dette tilfellet, men mener skyldgraden etter omstendighetene ligger ned mot grensen.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til arten av den aktuelle sikkerhetsforskrift, skyldgraden, skadeforløpet og forholdene ellers, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 tredje punktum.

Sikrede er mer enn lite å laste, men skyldgraden ligger som nevnt ned mot grensen for mer enn lite å laste, og sikrede hadde gjort flere tiltak for å pakke kjøttet godt. I tillegg var det en medvirkende årsak til skaden at flyet ble forsinket. Foretaket avkorter med 100 %. I praksis brukes avkortning på 100 % i saker hvor sikrede ikke behandler lett omsettelige verdisaker på foreskreven måte. Dette medfører en helt annen risiko enn det som er tilfellet her. Nemnda mener derfor avkortning på 100 % er for høyt og mener 50 % er korrekt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Barnholdt (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).